

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.069

КРИТЕРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО РОБОТИ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ

Зелений Володимир Іванович¹

1. канд. пед. наук, професор,
професор кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін
Київський інститут Національної гвардії України, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-1089-4314

У проєкті Стратегії залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року зазначається, що проблеми, які виникли в процесі широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, негативно впливають на комплектування сил оборони України та мотивацію громадян до проходження військової служби. Основними причинами зазначених проблем є: ...недостатня практична готовність випускників вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти (далі – ВНП ЗВО), закладів фахової передвищої військової освіти (далі – ЗФПВО) та навчальних центрів до виконання обов'язків за призначенням [4].

Однією із важливіших задач дослідження процесу підготовки майбутніх офіцерів до виховної роботи з особовим складом, особливо в умовах ведення бойових дій, є визначення критеріїв її педагогічної ефективності.

Визначенню та обґрунтуванню критеріїв оцінки ефективності будь-яких педагогічних процесів з філософських, психологічних і педагогічних позицій присвячені спеціальні дослідження [2,3,5].

Аналіз джерельної бази дозволив визначити, що ефективність підготовки майбутніх офіцерів до виховної роботи з особовим складом у вищих військових навчальних закладах – це особливий напрямок процесу підготовки курсантів,

Вивчення підходів до визначення зазначених критеріїв переконує в тому, що усі вони тією або іншою мірою відображають ефективність і якість освітнього процесу, пов'язані з раціональним вирішенням виховних завдань,

SECTION 22.
PEDAGOGY AND EDUCATION

вказують на відповідність результату цілям підготовки майбутнього офіцера.

Виділяють декілька підходів до інтерпретації поняття «критерії». За А. Галімовим це певна якість, на основі якої здійснюється оцінювання, порівняння, де виявляється сформованість і рівень прояву певних показників. Також можемо погодитися із дослідником, що у процесі підготовки майбутніх офіцерів до виховної роботи з особовим складом виділяються такі компоненти: ціннісно-орієнтаційний, інформаційно-змістовий, діяльнісно-технологічний, узагальнено-прогностичний, які можна застосовувати в якості критеріїв результативності заходів педагогічного впливу і використовувати для його оцінки у цілому [1].

Якісна сформованість, ступінь прояву кожного критерію виявляється в конкретних показниках, які характеризують діяльність, поведінку, вчинки майбутнього офіцера, а їх діагностування може здійснюватися за параметрами стабільності, повноти та достовірності. Задля цього, необхідні засоби перевірки кожного із показників та критеріїв у цілому, які повинні достатньо повно охоплювати всі характеристики процесу або явища, що контролюється. Вони за своїми основними ознаками повинні задовольняти вимогам об'єктивності, виключаючи неоднозначне трактування результатів оцінювання різними науково-педагогічними працівниками; валідності, яка дозволяє виміряти те, що необхідно оцінити та бути рівнозначними для всіх процесів, які досліджуються.

Оцінювання ефективності підготовки майбутніх офіцерів до роботи з особовим складом є багаторівневим процесом, що охоплює професійні, комунікативні, психологічні, морально-етичні складові та вимагає застосування комплексного підходу до підготовки справжніх військових лідерів, здатних виконувати свої обов'язки як у мирний час так і в бою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Галімов, А.В. (2004). *Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до виховної роботи з особовим складом*. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького.
- [2] Литвинова, Н.В., Петрикей, О.О. & Гриценко, Л.Г. (2019). Критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців. *Інноваційна педагогіка*, 2(12), 143–147. Вилучено з: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/12/part_2/34.pdf
- [3] Плахотнюк, Н.П. (2010). Критерії та показники рівня готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності. *Збірник наукових праць Слов'янського державного педагогічного університету*, 2(5), 181–191. Вилучено з: <http://eprints.zu.edu.ua/6778/>

- [4] *Проект наказу Міністерства оборони України "Про затвердження Стратегії залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року".* (2024, 3 вересня). Вилучено з: https://www.mil.gov.ua/content/public_discussion/03_09_2024_proiekt_nakazu.pdf
- [5] Хацаюк, О., Воронін, А., Кравченко, О. & Корольов, А. (2020). Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів національної гвардії України до виконання завдань за призначенням. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 5(27), 169–176. Вилучено з: https://www.apfn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_5/31.pdf

